Anul I. Nr. 9

August 1951

Ad me currendum est
in omni judicio
(De Imitatione Christi.
Lib. III. Cap. 46)

ÎNDREPTAR

FOAIE PENTRU GÂND ȘI FAPTĂ CREȘTINEASCĂ

Sf. Grigorie, al doilea cuvântător de Dumnezeu (Grigorie papa), gravură în lemn, de Damian ieromonah, Neamțul, 1860.

„I-A MÂNCAT CAPUL POLITICA!..“

de

MIRCEA ELIADE

Când eram elev de liceu, mi-a căzut odată în mână o carte a doctorului Istrati, prefațată de profesorul Longinescu. După ce evoca strălucita carieră științifică a d-rului Istrati și amintea principalele lui descoperiri în chimia organică, profesorul Longinescu scria cu o nestăpânită tristețe: „dar toate aceste însușiri excepționale s'au irosit zadarnic. I-a mâncat și lui capul politica ...“ Citez din memorie, și cum au trecut vreo treizeci de ani de-atunci, nu sunt sigur că reproduc întocmai rândurile profesorului Longinescu. O singură propoziție mi s'a întipărit, cu litere de foc, în minte: **„I-a mâncat capul politica!“** N'am mai putut-o uita de-atunci. Și nu știu dacă această simplă și teribilă propoziție n'a contribuit, mai mult decât ce-am văzut și cetit mai târziu, să cristalizeze acel complex de teamă, dispreț, suspiciune și chiar ură față de fenomenul politic în general, — complex pe care l-am regăsit, dealtfel, la foarte mulți din generația mea.

Pentru noi, cei care alcătuiam „generația tânără“ între anii 1925-1935, „politica“ echivala cu o trădare a spiritului. A spune despre cineva că „face politică“ era tot una cu a spune că nu e bun de nimic, că nu e de-ai „noștri“, că, în ultimă instanță, e o nulitate. Pentru noi, „politica“ și „partidele politice“ reprezentau periferia vieții — a oricărei vieți: morale, culturale, civile. Dascălii și maeștrii noștri spirituali — Nicolae Iorga, Pârvan, Rădulescu-Motru, Nae Ionescu — ne-au transmis, fiecare în felul său, sacra oroare față de politicianism. Iar noi, tineri, entuziaști și naivi, confundam **politicianismul** cu **politica.** În timp ce unii dintre noi, cei mai puțin reușiți, cei mai neajutorați dar și cei mai ambițioși, își croiau drum prin „politică“ și se „aranjau“ în posturi bine retribuite — marea masă a generației noastre se ținea deoparte, în sărăcie și în obscuritate. Chiar acei dintre noi care-și dobândiseră locuri de frunte în gazetărie sau în literatură, cei care nu trăiau în turnul de fildeș, ci participau din plin la viața socială, erau, bunăoară, funcționari la Radio sau la Teatrele Naționale, sau la Fundațiile Regale, chiar și aceia se fereau să aibă vreun contact cu viața politică propriu zisă. Ni se părea că a face parte dintr'un partid, sau a colabora la succesul unei campanii electorale era primul pas către ratare ...

Acesta a fost, poate, cel mai mare păcat al generației noastre: **am lăsat locul liber nepricepuților, oportuniștilor, mediocrilor.** Noi alcătuiam prima generație după Unire, și dacă ne-am fi împlinit misiunea cu aceeași conștiință cu care și-au împlinit-o înaintașii noștri, cei care își jertfiseră sângele pentru Unire, altul ar fi fost climatul politic al României moderne. Dar „generația tânără“ din anii 1925-1935 a trăit exclusiv subt semnul spiritualului. Ea își înțelegea misiunea istorică exclusiv pe plan spiritual. Treburile mărunte ale politicei de fiecare zi, le-au lăsat altora. Și astfel, evitând politicul am încurajat și am înscăunat politicianismul.

Iuliu Maniu avea dreptate întrerupând odată pe un profesor universitar care tocmai îi spunea că el nu „face politică“: — „Foarte rău faceți, domnule Profesor, i-a spus Iuliu Maniu. Foarte rău faceți. Înscrieți-vă într'un partid, în oricare partid, dar faceți politică. Dacă voiți, combateți-mă, criticați-mă, dar fiți alături de noi, pe teren. Eu prefer să am un adversar de valoarea D-stră, decât o massă inertă de oameni cumsecade și simpatizanți, care se ține departe ...“. Detașarea aceasta de politică — justificată etic și psihologic prin oroarea de politicianism, în care s'a menținut generația noastră între anii 1925-1935 — explică atât fosilizarea cadrelor partidelor de guvernământ, cât și fenomenul de adeziune spontană a inteligenției tinere la mișcări de caracter protestatar, cum a fost aceea a profesorului Forțu sau Mișcarea legionară. Tinerii intelectuali, în groaza lor de a nu se „compromite“ cumva integrându-se unui partid a cărui ideologie li se părea depășită sau ale căror cadre li se păreau impure, au aderat la organizațiile care aveau, pentru ei, marele merit de a nu fi „politice“. Succesul Mișcării legionare printre tinerii intelectuali se datorește, în mare parte, faptului că nu părea a fi și nu se comporta ca un „partid politic“.

Aceasta a fost greșala istorică și marele păcat al generației noastre: că, în loc de a fi pătruns, începând de prin 1925, în partidele politice, în **toate** partidele politice, și de a le fi sporit substanța ideologică și regenerat vechile cadre prin ceeace aducea nou și creiator tinerețea, am rămas înafară de viața politică și am ignorat realitățile și technicile politice. Cei mai mulți dintre prietenii și colegii mei au „votat“ pentru întâia oară în viața lor la plebiscitul din 1938 — pentrucă au fost **forțați** s'o facă. O asemenea detașare de realitatea politică echivalează aproape cu o carență morală — și ea a fost plătită, cu vârf și îndesat, în anii triști și grei care au urmat. Oroarea de politicianism a tinerei generații a condus fatal la debilitatea ideologică și morală a tuturor formațiunilor politice existente, care-și aveau, adică, rădăcinile mai mult sau mai puțin adânci în istoria modernă a neamului românesc.

Se întâmplă, însă, astăzi un lucru pe care unii îl prevăzuseră mai de mult: politica tinde să devină, în mâna Sovietelor, pe deoparte o ideologie sectară, fanatică și conducând deadreptul la războiul religios — pe dealtă parte o technică foarte complexă, implicând un număr infinit de competențe, dela lucida analiză economico-social-politică a unei situații istorice date, până la „știința agitației“ într'un sector de uzină. Convinși că „istoria“ e de partea lor și că ei au datoria să „facă istoria“, comuniștii procedează, cu luciditate și chibzuință, la acea fantastică mișcare de cucerire și transformare a planetei, ale căror prime rezultate le cunosc, din nefericire, toți cei de dincolo de perdeaua de fier. Acestei „politice“ diabolice nu se poate răspunde numai cu

continuarea în pag. 3

L'astensione totale dalla vita politica non sarebbe men biasime vole che il rifiuto di qualsiasi cocorso al pubblico bene: tanto piu che i cattolici in raggione appunto dei loro principi, sono piu che mai obbligati di recare nel maneggio degli affari integrità e zelo. All'opposto, tenendosi essi in disparte, arriverano agevolmente al potere uomini, le cui opinioni non danno molto a sperare per il bene dello Stato".

PAPA LEON XIII (1885)

Catolicie și Ortodoxie

de FLAVIU POPAN

M'a rugat odată un „catolic“ să-i copiez și să-i traduc vreo 20 de acte care-i serveau la emigrare. Ca să-și exprime recunoștința, s'a crezut îndatorat să mă asigure: „Părinte, cum ajung în America trec la ortodocși“ (mă socotea preot ortodox). L-am sfătuit să treacă dacă e convins: era vorbă de mântuirea sufletului.

Altădată un „ortodox“, înarmat cu acte oficiale de catolic, mi-a cerut să-i dau un certificat („adevărat“) cum că e ortodox. (Altfel nu primea alimente dela o organizație de caritate confesională). I l-am făcut și pe acela, așa cum am putut: era vorbă de mântuirea trupului.

Cred că mi-ar fi fost însă greu să dau și celui dintâiu și celui de al doilea un act prin care să certific că sunt adevărați creștini.

Făcând această observație, nu vreau să afirm că ar putea exista un creștin adevărat, care să nu fie, în același timp, ortodox, sau catolic. Căci așa zisul „creștin în general“ sau „creștin ecumenic“ astăzi la modă, sunt în conflict deschis cu pricipiile generale ale credinței și cu hotărîrile tuturor sinoadelor ecumenice. Ci vreau să spun că sunt mulți catolici și mulți ortodocși care, pe cât se pare, au încetat de a mai fi creștini. „Catolicia“ unora nu se razimă pe credința creștină, ci pe educația formalistă primită de copii; pe un anumit spirit de mândrie pentru superioritatea organizatorie; pe relațiile câștigate în anumite cercuri influente, etc. „Ortodoxia“ altora nu se bazează pe dreapta-credință, ci pe datini și obiceiuri locale, pe teama -prea puțin întemeiată- de a se pierde sufletește între străini, ori pe socoteala de a se aranja mai bine ca ortodox, la emigrare, ori la reîntoarcerea în țară.

Toate aceste motive periferice sunt lipsite de esențialul creștin. Nu în ceea ce ne desparte și diferențiază, ci în ceea ce ne aseamănă și unește se află forța trăirii creștine. De ce să ne formalizăm atunci, în discuții mărunte, accentuând ori chiar făcând un prilej de laudă din diferențele secundare, și uitând de esențialul comun!

continuarea în pag. 3

În jurul enigmei sufletului rus

de ȘTEFAN TEODORESCU

Rușii știu prea bine că ei constituesc pentru restul lumii civilizate, în multe privințe, un mister. „Rusia nu poate fi măsurată cu măsuri obișnuite, fiindcă are o natură cu totul deosebită. Trebue să crezi în Rusia, pentru a o putea înțelege.“ Așa scria încă pe la anul 1860 poetul rus Tiuchew. Mai apoi, Rușii au descoperit că elementul enigmatic din natura lor, departe de a fi o deficiență, poate, în anumite împrejurări, să constitue un avantaj foarte prețios. Actualmente, de ex. conducătorii lor se străduesc, cu mult succes, să cultive conștient acest rest de mister, pe care îl prezintă psihologia rusă. Dealtfel, chiar și Dostoewski scria din Elveția fratelui său: „Cred ca nouă zecimi din forța noastră constă tocmai în faptul că streinii nu vor pricepe niciodată adâncimea naturii noastre.“

Față de acest dat lumea vestică reacționează de obiceiu în două feluri: sau banalizează elementul enigmatic, disolvându-l în elemente positiviste, sau - mai adeseaori - exagerează în sens contrariu, amplificându-l apocaliptic. Adevărul se află desigur undeva la mijloc: Rușii sunt fără îndoială o lume aparte, deosebindu-se considerabil de lumea Europei vestice. Aceste deosebiri nu sunt însă atât de radicale, încât să constitue o structură cu totul inaccesibilă cunoașterii. În termeni filosofici s'ar putea spune că ei prezintă într'adevăr diferențe importante de ordin morfologic, dar în nici un caz de ordin ontologic, în cadrul antropologiei generale. Într'adevăr, cu toate deosebirile date, Rușii sunt în multe privințe, oameni surprinzător de normali, cu o vitalitate elementară, suferind, ca și ceilalți, de frig ... foame; având sete de libertate, frică de poliția secretă, etc. Ba chiar au uimit în ultimii ani lumea întreagă cu viguroasele lor apetituri pentru obiecte atât de vulgare și specifice lumii degenerate a Vestului, ca de ex: ceasuri, aparate fotografice și chiar biciclete ...

Este foarte probabil că Rușii nu pot fi pe deplin înțeleși de celelalte popoare. Dar acest lucru se petrece cu orice altă națiune: nu se repetă doar acest fapt și în cazul Germanilor sau Englezilor? Și în cazul acestor națiuni înțelegerea se isbește de un fond irațional, care nu mai poate fi înțeles, ci cel mult intuit și acceptat ca un reziduu dat, ireductibil.

Este just: în cazul Rusiei acest reziduu irațional este deosebit de complex și tulburător de prezent, în toate manifestările lor capitale, în special în cadrul politicei machiavelistice a regimului actual. Tocmai de aceea el ar trebui cercetat cu mai multă sistematică și cu mai multă dibăcie, fără acel diletantism periculos și costisitor, de care dau de multe ori dovadă conducătorii lumii vestice. Trebue ținut seamă de faptul că această diferențiere a naturii proprii a devenit un element component al conștiinței de sine a Rușilor, se înțelege, în special, al Rușilor culți, ceeace constitue un fapt foarte important. Această conștiință a unicității lor etnopsihologice avea la început funcția de a compensa complexele de inferioritate și de a se apăra împotriva leziunilor orgoliului național, provocate de contactul cu civilizația și cultura europeană. Fiindcă, deși Rușii nutresc încă dela Petru cel Mare ambiții și visuri de dominație universală, ei au suferit continuu de insuficiențele lor civilisatorice și de orgoliul cu care au fost tratați, drept

continuarea în pag. 2

PSALMUL 135

Aliluia!

Lăudați pe Domnul, că e bun,
că nepieritoare este mila lui.
Lăudați pe Dumnezeul dumnezeilor,
că nepieritoare este mila lui.
Lăudați pe Domnul domnilor,
că nepieritoare este mila lui.

I

Pe cel ce singur a făcut minuni mari,
că nepieritoare este mila lui.
Pe cel ce-a făcut cerurile cu înțelepciune,
că nepieritoare este mila lui.
Pe cel ce-a întins pământul peste ape,
că nepieritoare este mila lui.
Pe cel ce-a făcut luminătorii cei mari,
că nepieritoare este mila lui:
soarele spre dominarea zilei,
că nepieritoare este mila lui,
luna și stelele spre dominarea nopții,
că nepieritoare este mila lui.

II

Pe cel ce-a lovit pe Egipteni în primii lor născuți,
că nepieritoare este mila lui.
Și a scos pe Israil din mijlocul lor,
că nepieritoare este mila lui.
Cu mână tare și cu braț întins,
că nepieritoare este mila lui.
Pe cel ce-a despicat Marea Roșie în două,
că nepieritoare este mila lui.
Și a trecut pe Israil prin mijlocul ei,
că nepieritoare este mila lui.
Și a aruncat pe Faraon și oastea lui în Marea Roșie,
că nepieritoare este mila lui.
Pe cel ce și-a condus poporul prin deșert,
că nepieritoare este mila lui.

III

Pe cel ce-a lovit regi mari,
că nepieritoare este mila lui.
Și a ucis regi puternici,
că nepieritoare este mila lui:
Pe Sehon regele Amoreilor,
că nepieritoare este mila lui;
și pe Og regele Vasanului,
că nepieritoare este mila lui.
Și pământul lor l-a dat în stăpânire,
că nepieritoare este mila lui;
în stăpânirea servului său Israil,
că nepieritoare este mila lui.

IV

Pe cel ce în obida noastră și-a adus de noi aminte,
că nepieritoare este mila lui;
și re-a scos din mânile dușmanilor noștri,
că nepieritoare este mila lui.
Pe cel ce dă hrană la toată făptura,
că nepieritoare este mila lui.

Pe Dumnezeul cerurilor lăudați-L,
că nepieritoare este mila lui.

*

(Traducere de Octavian Bârlea și George Racoveanu, după LIBER PSALMORUM. Nova e textibus primigeniis interpretatio latina cum notis criticis et exegeticis. Roma 1945).

LATINITATE ȘI ROMÂNISM

ÎNSEMNĂRI CU PRILEJUL TENTATIVEI DE «REFACERE» A LIMBII ROMÂNEȘTI

II

Cele două curente: latin și slav, activ și contemplativ, voluntar și afectiv, au avut un rol deosebit de important la formarea sufletească a poporului român. Avem în noi viu, ca o flacără, sufletul latin, dar peste el a căutat să se aștearnă obrocul slav.

Cumpănind firea limbii noastre, putem ușor vedea că în structura ei e **romanică**, derivând din latina vulgară. Desigur, există pe lângă elementul latin și un **element slav** îndeosebi în lexic, având fie expresii slave, fie terminații slave la cuvinte de origine latină. **Hașdeu** însă a putut stabili că 90% din cuvintele care circulă și au valoare rală sunt de origine latină. E interesant apoi de amintit că elementul roman exprimă, de obiceiu, noțiunile generale și ale rațiunii, lăsând elementului slav nuanțele vieții afective și sensuale. (B.Munteano, Lit. Rom. p. 11).

Amintind în treacăt constituția limbii române, îmi permit să adaug că și **terminologia creștină esențială** e tot de origine latină. Cum s'a petrecut atunci suprapunerea elementului slav? Prins-a el rădăcini din motive interne, ca o cerință firească a unui eventual amestec de sânge slav în constituția noastră? Deși ipoteza nu poate fi cu totul exclusă, nu e nevoe să recurgem la ea, căci sunt și alte cauze care explică, în bună parte, fenomenul. Izolați complet de lumea romană, schimbul cultural și economic se făcea numai cu Slavii înconjurători. Mai mult, în sec. VII-X, Bulgarii au domnit și peste populația românească, stabilindu-se astfel o aristocrație bulgară, a cărei influență a continuat și după întemeierea Principatelor române. În cancelaria domnească limba oficială a rămas slava. Iar în biserică, peste creștinismul nostru roman, s'au așternut odăjdiile slave. Ierarhie proprie n'am avut, ci am stat sub ierarhie bulgărească. Mitropoliții care s'au înscăunat mai târziu pe lângă Domnii din Țara Românească se țineau tot de arhiepiscopia Ohridei, și e întrebare câți din acești arhierei erau Români, de vreme ce totul se făcea în limba slavă. Mănăstirile, la fel, erau centre de cultură slavă. Se știe că cele din Muntenia au fost întemeiate de călugărul sârb Nicodem, ai cărui ucenici au trecut apoi în Moldova și Transilvania să întemeieze și acolo mănăstiri. Invazia turcească în Peninsula balcanică n'a făcut decât să reverse noui valuri de călugări sârbi și bulgari spre nord. Chiar și în unele parohii, până târziu, în sec. XVII-XVIII, se oficia în limba slavă. Astfel fiecare serviciu divin însemna o nouă lecție de limbă slavă pentru poporul credincios, un nou pas înainte spre slavizare.

Efectele acestei influențe slave s'au putut ușor observa. **Lucien Romier** atribue sufletului românesc „un amestec de calități și tendințe care de obiceiu se exclud: inimă înfocată și cugetare clară; simțul realului și gustul visului; ambiții nemăsurate care deobiceiu se veștejesc în contact cu realitatea; eforturi excesive alternând cu perioade de **prea** lungă odihnă, de unde conflictul cu timpul care trece prea repede: atâtea trăsături care se contrazic până la anulare reciprocă, așternând peste caracterul românesc o umbră de fatalism" (Munteano, Lit. roum. p. 10). Iar Kuphhausen spune: „Bei aller rumänischen Vernunft in ihren Überlegungen haben die Rumänen, was bei ihrer Geschichte und rassischen Zusammensetzung nicht verwunderlich ist, eine tiefe slavische Melancholie". (Rumänische Palette, p. 23). Influența slavă apare astfel ca o știrbire a energiilor sufletești și a caracterului voluntar, caracteristic fondului nostru latin.

După secole de predominare a influenței slave (Șincai numește această perioadă „întunerec"), școala naționalistă transilvăneană a retrezit conștiința latinității noastre. Reprezentanții acestei școli, prin scrierile lor religioase, istorice și filologice, au pus bazele culturii moderne, pregătind sufletește terenul pentru formarea României Mari. Ceea ce străbate toate operele școalei latiniste e **caracterul voluntar, e verbul latin.** Scopul scrisului lor nu e acela de a desfăta cu povestiri, ci de a educa și înălța, prin formarea convingerilor religioase luminate și a demnității naționale trezite odată cu conștiința originei latine pe care au dovedit-o în operele lor istorice și filologice. Cu idealul făurit de această școală au crescut cele mai viguroase generații de Români.

Cu acest sentiment de mândrie și de demnitate națională s'a cântat, în 1848, Răsunetul lui Andrei Mureșanu, scris în metrică antică: „Acum ori niciodată să arătăm în lume — Că'n aste mâni mai curge un sânge de Roman — Și că'n a noastre piepturi păstrăm cu falǎ un nume — Triumfător în lupte, un nume de Trăian". De „slava și mărirea Romanilor, strămoșilor noștri" a cuvântat G. Lazăr la București; „imn Italiei și columnei lui Trăian" a scris G. Asachi. Ecoul acestor voci nu s'a mărginit la oamenii de carte, ci a intrat adânc în popor, hotărînd, de pildă, pe badea Cârțan, țăran din regiunea Făgărașului, să facă pe jos un drum la Roma, în jurul anului 1900, ca să vadă și să se adăpostească o noapte subt columna lui Traian.

Astăzi, când elementul slav și-a făcut din nou drum, când energia care susținuse generații e distrusă sub stăpânire străină, când însăși limba ne este pusă în pericol de noua învățătură stalinistă, e bine să ne amintim aceste cuvinte ale lui **Cipariu:** „Însă din toate aceste ruini providența ne-a conservat încă, în aceste dureri cumplite, un tezaur de neprețuit, care nu ni l-au putut răpi nici sabia învingătorului, nici cruzimea tiranului . . . nici puterea fizică, nici politica infernală; un tezaur născut cu noi dela țâțele mamei noastre, dulce ca sărutările măicuțelor, când ne aplecau la sânul lor, tezaur mai scump decât vieața, tezaur care de l-am fi pierdut, de l-am pierde, de vom suferi vreodată ca cineva cu puterea au cu momèle să ni-l răpească din mâinile noastre, —a tunci mai bine să ne înghită pământul de vii. Să ne adunăm la părinții noștri cu acea mângăere că nu am trădat cea mai scumpă ereditate, fără de care nu am fi demni a ne numi fiii lor, limba românească".

OCTAVIAN BÂRLEA

DESCOPERIRILE ARHEOLOGICE DIN SICILIA

Dăm aci o scurtă notă asupra recentelor descoperiri arheologice din Sicilia — descoperiri pe care arheologii străini și italieni le numesc „nebunie și miracol" și care au adus arheologului român **Dinu Adameșteanu**, pe lângă prestigiu științific imens, cetățenia de onoare a orașelor **Leontini** și **Syracusa** și propunerea cetățeniei italiene „pentru merit". N. Red.

1) Problema fundării coloniei grecești Gela a fost una dintre cele mai desbătute. În baza cronologiei fixate de un text din Tucidide, colonia ar fi datat din 689/688, în Chr. Paolo Orsi a săpat aproape șase ani și a publicat o voluminoasă lucrare asupra Gelei (în 1906), iar după aceasta a mai scris 25 articole dedicate Gelei și teritoriului ei. Concluzia lui era că Gela a fost într'adevăr fondată în jurul lui 689. Teza lui a fost acceptată de toți savanții: Jean Bérard, Paretti, etc.

Îndreptând cercetările în jurul punctului culminant al Gelei și cât mai în apropiere de râul Gela (port natural al primilor coloniști dorici) s'a reușit să se descopere, în Parco della Rimembranza, o serie de depozite sacre datând din sec. VIII în Chr., pline de ceramică protocorintică. Element evident al colonizării coastei meridionale a Siciliei în plin secol al VIII-lea, și nu în al VII-lea cum au susținut toți până acum.

2) O altă problemă mult desbătută de istorici și arheologi era aceea a distrugerii complete a Gelei în anul 280, în Chr. Distrugerea orașului de către Phintias era de toți acceptată, în special după săpăturile lui P. Orsi, care nega orice urmă de vieață la Gela după 280.

După serioase observații făcute pe teren și în special în zona Capo Soprano (partea occidentală a orașului modern) s'a început o serie de săpături care au pus în lumină o mare parte dintr'o vilă elenistico-romană întâlnită în sec. II-I în Chr. și o altă serie de locuințe mai modeste din epoca republicană și imperială romană. În acest mod, transplantarea întregii populații gelese și moartea orașului în 280 în Chr. nu are nici o bază. Populația nu abandonă ușor acei faimoși àgroi geloi.

3) În textele lui Tucidide, Diodor și Pliniu se cunoșteau trei orașe sicule transformate în cetăți grecești, toate de identificat în jurul teritoriului antic al Celei: Omphake, Maktorion și Hybla. După săptămâni de cercetări în munții din jur s'a putut identifica: o vastă cetate siculo-greacă pe muntele Desusino, una, puternic fortificată, în orășelul modern Butera și'n fine o lata pe muntele Lavanca-Nera. După multe încercări s'a putut săpa, cu mari privațiuni de apă, numai la Butera, unde s'a putut stabili: o parte din fortificația antică sub orășelul modern și o enormă necropolă care a dat ca elemente de datare vase și tipuri de înmormântare din sec. XIV în Chr., cu o perfectă succesiune până în sec. IX în d. Chr. Poate cea mai perfectă stratigrafie de 20 de secole obținută până acum. Interesante au fost, printre altele, mormintele din epoca ellenistică „epitymhia" întâlnite până acum numai la Centuripe și la Leontini.

Astăzi, în baza acestor săpături, ne putem da mai bine seama de colonizarea și pătrunderea elementului grec de pe coasta meridională a Siciliei până în interiorul Siciliei. De altă parte, datele clasice ale colonizării grecești precum și cele referitoare la dispariția și crearea de noi colonii în sec. III în Chr. sunt azi complet schimbate. Până acum s'au trasat liniile; acum vin săpăturile în stil mare destinate clasificării diverselor epoci ale Siciliei meridionale.

Corespondent

ÎN JURUL ENIGMEI SUFLETULUI RUS

barbari, de către lumea civilizată. Între cele două mari curente, cunoscute, „vesticii" și „slavofilii", conștiința lor națională a alternat, chinuindu-se să realizeze, pe deoparte nivelul civilizatoric cerut de o națiune modernă, fară să-și piardă însă avantagiile primitivității sau prospețimii atitudinii lor față de cultura europeană: atracție și repulsie, ură și dor, trecere bruscă dela dispreț la admirație.

Din nefericire, noi nu posedăm la ora actuală metode științifice puse la punct, cu care să putem aborda studiul unor astfel de fenomene. Etnopsihologia este într'un stadiu încă neconsolidat și înțelegerea complexelor etnice și naționale din culturile superioare suferă prea mult de influențe extraștiințifice: literare, politice sau generale, speculativ-metafizice. Dat fiind, însă, că de cunoașterea adequată a componentelor naționale depinde în mare măsură viitorul politic al lumii, este îngrijorător faptul perpetuării acestui diletantism, de care au dat dovadă politicienii actuali, dincolo de granițele permise. Astfel și cercetarea sistematică a realității rusești ar trebui să fie cât mai curând organizată, integrând toate datele și metodele de care dispunem.

Ne vom mărgini să fixăm unul din factorii principali ai autoconștiinței provocatoare rusești. **ȘTEFAN TEODORESCU**

PUBLICAȚII PRIMITE

PRODAN, MIHAIL: **Messung der Waldbestände**. Frankfurt/M. 1951, D. Sauerlander's Verlag, VIII, 260 S. mit Tabellen u. Abbildungen.

USCĂTESCU, GEORGE: **Rumania**. Pueblo-Historia-Cultura. Madrid, 1951, 210 p. 16 ilustrații, 5 hărți.

GOGA, OCTAVIAN: **România**. Publicată în „Colecția Neamul Românesc". Cu o prefață de D. Părău. Freising, 1951, 16 p. Cu ilustrații în text.

DUMITRESCU, NICOLAE: **Cultura din România între ciocan și seceră.** Edit. Soc. Cult. „România". Sao Paulo-Brasil, 1950, 19 p. (La multiplicator).

ALEXANDRU, NICOLAE (D. C. Amzăr): **Der Angriff auf die menschliche Substanz Rumäniens.** In „Zeitschrift für Geo-Politik, Juli, 1951, p. 416-22.

*

PATRIA, An. III, Nr. 7/8, Iulie/August 1951.
SOLIA, An. XVI, Nr. 28 și 29 Iulie 1951.
ROMÂNIA, Anul III, Nr. 3 (Buenos Aires, Casilla Coreo Central 1279).
ROMÂNUL, Anul I, Nr. 4 Iunie/Iulie 1951,
LA NATION ROUMAINE, Paris, 1 Sept. 1951.
LIBERTATEA, Anul I, Nr. 2, August 1951.
VESTITORUL, Anul III, Nr. 20, August 1951.

*

CATEHISM. Cuprinzând pe scurt învățătura creștinească și rugăciunile cele mai trebuincioase. Revăzut și editat de **Preotul Petru Cadaru.** După ediția XV reaprobată de P. S. S. Mihai Robu, Episcop de Iași. München 1951, 184 p.

Editând cu prisos de râvnă creștineasca carte, Păr. Petru Cadaru a voit să pună la îndemâna pribegilor elementele indispensabile ale învățăturii creștine. „Ia și citește", spune dânsul în cuvântul de introducere adresat cititorului. „Vei găsi ceea ce ai uitat, ceea ce odată ai știut, dar ai disconsiderat, ceea ce n'ai știut niciodată: **calea, adevărul și vieața,** lumină, căldură, mângăiere". **Catehismul** e potrivit, în primul rând, pentru catolici. Dar fiindcă deosebirile între creștinii de cele două rituri sunt aci aproape inexistente, și fiindcă găsim în carte și Sfânta Liturghie a Sf. Ioan Gurădeaur cu alte rugăciuni frumoase, Catehismul e de recomandat tuturor creștinilor buni, care vreau să cunoască aievea învățătura creștină. Catehismul se poate obține dela Păr. Petru Cadaru, pe următoarea adresă: (13b) VILLGERTSHOFEN 5, bei Landsberg (Lech), Deutschland, U. S. Zone.

F. P.

*

NAE IONESCU, **Convorbiri,** Freising 1951 (32 p. in 8o), se poate procura dela: **G. Racoveanu,** Freising/Bay., Ganzenmüllerstr. 6, Deutschland.

ECUMENICITATE

CONCLUZIUNI

Un adânc cunoscător al istoriei Bisericii spune că atunci când vrei să tragi concluziuni cu privire la sinoadele ecumenice numai **faptele** -şi în speţă istoria după documentele privitoare la sinoadele ecumenice- trebue ascultate. Din aceste fapte, minuţios studiate şi obiectiv confruntate, rezultă că:

a) **Ecumenicitatea unui sinod nu se defineşte prin faptul participării întregii Biserici la sinod.** La sinodul II ecumenic au participat **numai** episcopi din imperiul roman de răsărit.

b) **Ecumenicitatea unui sinod nu se defineşte prin reprezentarea Bisericilor la sinod.** La sinoadele II şi V ecumenice Papa nu şi-a trimis nici măcar **Legaţi.**

c) **Ecumenicitatea unui sinod nu se defineşte prin numărul episcopilor participanţi.** Am văzut că numărul episcopilor care au hotărît în cele 7 sinoade ecumenice se mişcă între 150 (sinodul II) şi 600 (sinodul IV). Asta însemnează însă că la sinoadele ecumenice au participat foarte puţini episcopi. Căci în acea vreme numărul lor era mult mai mare. Este util să amintim apoi că hotărîrile sinodului **local** dela Sardica (anul 343) au fost semnate de 376 episcopi. (Mai multe semnături decât pe deciziile sinoadelor I, II, III, V şi VI ecumenice!) Iar hotărîrile sinodului dela Gangra (pe la anul 340) la care au participat numai 13 episcopi, au fost acceptate de sinodul VI ecumenic şi au, în întreaga Biserică, autoritate ecumenică.

d) **Ecumenicitatea unui sinod nu se defineşte nici prin faptul convocării lui forepiscopilor la sinod.** Ştim că la sinodul II ecumenic au luat parte numai episcopi răsăriteni. La sinoadele I, III, IV, V, VI şi VII răsăritenii formau majoritatea absolută.

e) **Ecumenicitatea unui sinod nu se defineşte prin acceptarea ulterioară a hotărîrilor sinodului de către toţi episcopii Bisericii.** De o acceptare **formală** nu putea fi vorba. O acceptare de **fapt** n'a existat niciodată: episcopii condamnaţi şi adepţii lor, nenumiţi, au făcut totdeauna opoziţie. S'a avut însă grija ca episcopii marilor cetăţi creştine -episcopul Romei în special- să fie de acord cu hotărîrile luate. (În legătură cu aceasta amintim stăruinţa răsăritenilor pentru ca Papa să accepte **toate** hotărîrile sinodului IV (Calcedon, 451). Sinodul acesta, prin canonul 27, recunoştea episcopului de Constantinopol -noua Romă- pe lângă dreptul de a hirotonisi mitropoliţi, aceleaşi privilegii de care se bucura episcopul vechei Rome, fiind, în rang bisericesc, **al doilea,** după acesta. Papa nu recunoaşte aceste hotărîri. Împăratul Marcian scrie Papei Leon că devreme ce s'a statuat că „după Sediul apostolic primul loc se cuvine strălucitei cetăţi a Constantinopolului, care se chiamă noua Romă" îl roagă să-şi dea asentimentul şi pentru această parte a hotărîrilor luate (scrisoarea din anul 451). Papa nu cedează (scrisoarea din 21 Martie 453). Situaţia aceasta a durat vreme de peste 30 de ani. Abia în vremea Papei Felix III, un sinod al latinilor (anul 485) aşează sinodul dela Calcedon în acelaşi rang cu sinodul dela Niceea).

f) **Ecumenicitatea unui sinod, nu se defineşte nici prin faptul convocării lui formale de către Împărat, ori al sancţionării imperiale a hotărîrilor sinodale.** Şi sinodul „tâlhăresc" a fost convocat de împăraţi şi hotărîrile lui au primit întărire împărătească.

Dacă ecumenicitatea unui sinod nu se defineşte prin participarea întregii Biserici la sinod, nici prin reprezentarea Bisericilor la sinod, nici prin proporţia participării, nici prin numărul participanţilor, nici prin acceptarea hotărîrilor lui de toţi episcopii (de totalitatea credincioşilor nici nu mai vorbim!), nici prin faptul convocării lui de către Împărat şi a promulgării imperiale a deciziilor sinodale —, atunci prin ce se defineşte ea?

Istoria ne arată că:

1) Toate cele 7 sinoade au avut de hotărît în chestiuni de importanţă capitală pentru Biserică: în chestiuni de **credinţă.** Urmând calea sfinţilor scriitori ai Noului Testament, ca şi aceştia au formulat clar, subt povaţa Duhului Sfânt, **când s'a simţit nevoe,** în chestiuni de viaţă pentru Biserica lui Hristos.

2) La cele 7 sinoade au luat parte -în persoană ori prin delegaţi- (iar în caz de neparticipare în niciun fel, şi-au dat mai târziu adeziunea) cei mai cu vază dintre episcopii Bisericii din aceea vreme.

3) **Unanimitatea** în hotărîre n'a fost niciodată realizată. Căci deciziile (şi anátema) acestor sinoade loveau, mai întotdeauna, episcopi care aveau adepţi printre episcopii, preoţii şi poporul credincios.

4) Nu **„iubirea unora faţă de ceilalţi"** Homiakov) era garanţia adevărului în sinoade. Ci taina acestor sfinte adunări era **iubirea de Hristos.** (Căci Hristos n'a spus că unde vor fi adunaţi doi sau trei „în dragoste reciprocă", acolo va sta şi El, în mijlocul lor; ci a spus că unde vor fi doi sau trei adunaţi ÎN NUMELE LUI, acolo va fi. Iubirea de Hristos -iubirea adevărului lui Hristos- poruncea episcopilor **să se despartă** de ucenicii lui satan. Cei adunaţi „în numele lui Hristos" n'au iubit pe Arie, pe Macedonie, pe Nestorie, pe Eutihie, pe Donat ori pe Pelaghie. Ci i-au lovit -pe ei şi pe adepţii lor- cu blestem.

5) Nu pentrucă erau „delegaţii" poporului bisericesc (Homiakov) au hotărît **valabil** pentru întreaga Biserică episcopii celor 7 sinoade. Ci pentrucă, **urmaşi ai apostolilor,** adunaţi la vreme de primejdie „în numele lui Hristos", au hotărît, subt călăuzirea Duhului Sfânt cel făgăduit lor de însuşi Dumnezeu. De aceea porunca lor era poruncă dumnezeească (theian entolin). Certitudinea aceasta îl făcea pe sfântul Ambrosie să declare: „sequor tractatum Nicoeni concilii, a quo me nec mors nec gladius poterit separare"; sau pe Sfântul Grigore cel Mare să spună: «Sicut sancti Evangelii quatuor libros, sic quatuor concilia suscipere et venerari me fateor». Ori pe Papa Leon (cel Mare): «Non posse inter catholicos reputari, qui resistunt Nicoeno vel Chalcedonensi concilio».

SINOD ECUMENIC aceasta însemnează: impunătoare adunare de episcopi care, la vreme de cumpănă, hotărăşte, fără greş, în marile probleme ale vieţii în Hristos. ÎNVĂŢĂTURĂ ECUMENICĂ însemnează: învăţătură nealterată. ECUMENICITATE însemnează: infalibilitate.

Despre „ecumenicitate" se poate vorbi în tot felul; dar aceasta nu este ecumenicitate, ci obişnuinţă de limbagiu. Profanii pot vorbi de: oameni de proporţii ecumenice; consiliu ecumenic; timpuri ecumenice; dispariţia ecumenicităţii. Teologii, nu.

Dacă pentru trecut -pentru primele secole- ecumenicitate însemnează INFALIBILITATE, pentru secolele ce au urmat -pentru secolele desbinării- ecumenicitate însemnează INVARIABILITATE. Căci ecumenicitatea nu a luat sfârşit odată cu sinodul dela 787 (ori cu anul 1054): **asta ar însemna că Duhul Sfânt nu mai este în Biserica lui Hristos.** Măsura „ecumenicităţii" sinoadelor ţinute după anul 787 este: INVARIABILITATEA ÎNVĂŢĂTURII; conformitatea, în spirit, a formulărilor noui, cu formulările deja existente.

GEORGE RACOVEANU

Scrisori din U. S. A.

Coloana a şasea

Cred că nu greşesc atunci când calific de „memorabil" discursul ţinut în senat, la 6 August, de către senatorul McCarran din Nevada, dată fiind covârşitoarea lui importanţă, atât pentru viitoarea politică externă a Statelor Unite, cât mai ales pentru massele terorizate de sub jugul comunist şi pentru sutele de mii de refugiaţi politici ce se găsesc azi împrăştiaţi în întreaga lume.

Senatorul McCarran cere imediata rupere a legăturilor diplomatice cu toate ţările cu regim comunist, precum şi excluderea Rusiei-Sovietice şi a sateliţilor ei din cadrul Naţiunilor Unite şi începerea unei campanii propagandistice care să sprijine răsturnarea regimului bolşevic rusesc. „A sosit timpul — a spus d-sa — când trebuie să ne curăţim masa şi să pregătim o revoluţie împotriva puterii unui întuneric de ev mediu care stăpâneşte astăzi aproape o treime din omenire". În continuare, senatorul McCarran a făcut o afirmare de un capital interes în lupta împotriva comunismului ateu, spunând textual că „cea mai bună armă secretă şi cel mai bun aliat al nostru sunt massele tiranizate din ţările stăpânite de comunişti".

Ni se pare că este pentru prima oară când în senatul american se subliniază şi caută să se atragă atenţia asupra unui factor ce ar putea să joace un rol determinant în lupta împotriva comunismului: massele tiranizate.

Afirmând că adoptarea acestor propuneri ar putea să semene spaimă în rândurile sovieticilor şi ale vasalilor lor, senatorul McCarran cere următoarele demersuri:

1. Condamnarea formală a conducătorilor conişti pentru comportarea lor criminală în faţa omenirii. (Munca forţată, teroarea poliţienească, crime rasiale, atacuri asupra ţărilor vecine, suprimarea tuturor libertăţilor etc.).
2. Sprijinirea tuturor mişcărilor subterane de dincolo de cortina de fier, mişcări care sunt îndreptate împotriva conducătorilor sovietici.
3. Colaborarea intensă şi deschisă cu sutele de mii de refugiaţi anti-comunişti din Europa şi Asia.

În încheiere, d-sa a spus: „Trebuie să ne muncim de a combate comunismul cu toate mijloacele propagandistice ce ne sunt la îndemână. O astfel de politică ar creia o a cincea coloană democratică în lagărul duşman care ar întrece cu mult în cantitate şi în forţă coloana lui Stalin din lumea democrată".

Şi pentru că veni vorba de „coloana a cincea", iată ce scrie ziarul „World, Telegram & Sun" în legătură cu aceasta: „Roşii au coloana lor a cincea în ţările libere. Se pare însă că în mijlocul lor ei au o a sasea coloană care aşteaptă numai momentul potrivit pentru a le sări în gât".

Deocamdată, avem impresia că această „a şasea coloană" va începe să găsească din ce în ce un număr mai mare de simpatii în vestul liber şi poate chiar să fie sprijinită moral. S'ar putea totuşi ca ziua în care ea să fie sprijinită efectiv şi din punct de vedere material, să nu fie prea departe. Primele semne par să se fi ivit, căci comunicarea pe care senatorul Mundt a făcut-o senatului în aceaşi zi, spunând că: aparate de radio de mărimea unei ţigarete şi capabile să prindă posturi până la o distanţă de 3-400 de mile, vor fi aruncate dincolo de cortina de fier pentru a mări numărul ascultătorilor clandestini ai emisiunilor „Vocea Americei"; nu înseamnă altceva decât o sprijinire formală a grupelor de rezistenţi împotriva comunismului, din aceste ţări.

NICOLAE NOVACOVSCHI

Catolicie şi Ortodoxie

Dealtfel însăşi propaganda comunistă ne impune luarea unei atitudini diverse. Ruşii nu atacă Biserica pentru motive confesionale, ci pentru vitalitatea şi forţa creştină, care se află, mai mult ori mai puţin, într'o confesiune sau în alta. Ei nu vreau să distrugă ortodoxia ori catolicia ca forme de cult, ci atacă acolo unde creştinismul e mai viu. Tocmai sensul atacului lor ne poate indica măsură vitalităţii unei Biserici. De unde reiese că cea mai cuminte grijă a fiecăruia din noi ar trebui să fie aceea de a deveni buni creştini. Dar fiindcă „creştinul în general" sau cel „ecumenic" s'au dovedit a fi o deviere de la linia creştinismului integral, nu rămâne în concret decât o posibilitate de alegere, aceea de a ne strădui fim buni creştini ortodocşi ori buni creştini catolici. Astăzi putem vedea mai bine ca oricând că bunii creştini ortodocşi şi bunii creştini catolici converg tot mai mult spre acelaşi centru comun: învăţătura integrală a lui Isus Hristos. (Neînţelegerile confesionale de suprafaţă şi pervertirea creştinismului adevărat rămân, de obiceiu, specialitatea „catolicilor" şi a „ortodocşilor" descreştinaţi, ori a „creştinilor în general" şi „ecumenici", întârziaţi la marginea problemelor).

În aceasta lumină, noi nu ne gândim la unire (despre care uneori se vorbeşte pentru a desuni) ca la o trecere din casa catolică în cea ortodoxă sau invers; ci ca la o întâlnire şi regăsire firească a bunilor creştini ortodocşi şi catolici deopotrivă, în casa comună a aceluiaşi Părinte din ceruri.

FLAVIU POPAN

„I-a mâncat capul politica! . . ."

o rezistenţă pasivă, fie ea întemeiată pe cea mai pură morală şi religie; în istorie, **hic et nunc,** nici morala, nici religia creştină nu şi-a luat niciodată angajamentul să asigure victoria unui **colectiv istoric.** Creştinismul ne asigură mântuirea ca **indivizi,** fiecare în parte; el ne poate apăra chiar în învălmăşeala istoriei, în sensul în care o rugăciune poate apăra pe un creştin într'un bombardament — dar, cel puţin deocamdată, cât mai durează încă lumea istorică, rugăciunile nu vor împiedica un bombardament să se efectuieze.

Asta înseamnă că unei „politici diabolice", o colectivitate trebuie să-i răspundă, înafară de propriile ei charisme, cu o **politică.** Înseamnă că, vrând, nevrând pentru a putea supravieţui în încleştarea de mâine, trebuie să-ţi cunoşti duşmanul, să-i cunoşti armele şi ştii să te aperi. Însemnează, iarăşi, că apărararea drepturilor şi prestigiului ţări nu mai poate fi lăsată — aşa cum a putut fi lăsată, am văzut cu ce preţ, acum 20-30 de ani — pe mâna unor oameni care se numesc „politicieni" nu pentrucă şi-au închinat viaţa artei şi technicei politice, ci pentrucă, în majoritatea lor, au apucat să „facă politică" şi au văzut că le merge bine. În ultimă instanţă, însemnează că absolut fiecare cetăţean trebuie să ajungă, prin propriile lui sforţări, la o **conştiinţă politică,** adică la o înţelegere totală momentului său istoric, întovărăşită de voinţa de a-l face cât mai adecvat împlinirii Binelui, Adevărului şi Frumosului —, ca să vorbim ca la şcoală.

Suntem, astăzi, câteva zeci de mii de Români scăpaţi din închisoarea Ţării şi risipiţi pe toată faţa pământului. Cred că unul din mijloacele cele mai sigure de a fi de folos neamului, şi celui de azi şi celui de mâine, ar fi de a începe **să învăţăm** — cu sârguinţă, cu seriozitate, cu încăpăţânare — să învăţăm ce înseamnă, **astăzi,** politica. Nu e chiar atât de uşor. Dar să ne amintim că cei din ţară suportă zilnic câteva ceasuri de marxism-leninism. Să ne amintim că tineretul nostru este format la şcoala marxismului şi că nu se va lăsa întotdeauna atât de uşor de convins de un oponent care ignoră până şi abecedarul marxismului. Trebuie să **învăţăm** marxismul-leninismul, aşa cum îl învaţă şi cei din ţară; noi avem libertatea de a-l judeca aşa cum e, dar numai după ce l-ai cunoscut ştii cum să vorbeşti cuiva care l-a învăţat pe de rost. Şi în afară de asta, trebuesc cercetate celelalte doctrine politice, învăţată istoria partidelor europene, studiată democraţia nord-americană. Trebue, mai ales, să ne informăm despre istoria şi situaţia actuală a Orientului apropiat şi a Extremului Orient. Asia reintră în istorie, şi fenomenul acesta ar putea schimba faţa lumii. Noi, vecinii Orientului şi moştenitorii unei civilizaţii arhaice, suntem în primul rând obligaţi să ştim ce se întâmplă în preajma noastră.

Trebue să învăţăm toate acestea, să le gândim, să le asimilăm, pentruca să ne pregătim pentru ziua de mâine. Fiecare dintre noi, oricare i-ar fi aptitudinile şi meseria, trebue să-şi sacrifice o parte din timpul şi forţele lui ca să iasă din diletantismul sau solitudinea romantică în care l-au ţinut, în anii buni din ţară, oroarea de politicianism. Ca să ne dezbărăm de acest complex de inferioritate, nu avem decât să recitim pe **Plato** sau pe **Tit-Liviu.** Vom găsi acolo destule pilde de mari oameni politici cărora **politica** „nu le-a mâncat capul! . . ."

MIRCEA ELIADE

Polipragmonie

Un „creştin în general", convertit de curând la pravoslavie, se pare că şi-a propus de-abinelea să stabilească o rară performanţă: aceea de a vorbi **cu autoritate** despre Dumnezeu şi lucrurile Sale . . . în necunoştinţă de cauză. După ce a aflat, din **Îndreptar**, că trebue făcută deosebirea între **adevărul absolut** şi **trăirea adevărului** de către oameni (fapt istoric, deci **condiţionat**), a alcătuit -pentru uzul ortodocşilor de peste Atlantic- o interesantă . . . paronomasie. Ortodoxia -spune el- nu-i ortodoxie, ci dreaptă-credinţă; iar dreapta-credinţă nu-i dreaptă credinţă, ci ortodoxie. Dreapta credinţă ar fi un fel de „ortodoxie teologică". (Ca şi cum ar fi fost aci vorba de „ortodoxia" din sportul boxului!). Ortodoxia veritabilă ar fi un fel de dreaptă credinţă **istorică**. Istoria, la rându-i, ar fi lucrat în lume, cu precădere, după anul 1000. Până la această dată (1000) a lucrat şi n'a lucrat; a cam lucrat; a lucrat, dar — vorba ţiganului — de-aşa lucrat, mai bine lipsă. După anul 1000 însă şi-a dat arama pe faţă. (El nu ştie că între peninsula Iberică şi cea Italică, între Constantinopol şi Carthagena, între Alexandria şi Antiohia istoria şi-a arătat -pentru atâtea şi atâtea pricini- din primele secole ale erei creştine colţii, pe care dragostea creştină s'a ostenit, neîncetat, să-i pilească, în curgerea vremii! „Istoria" a lucrat „mai ales" până la anul 1000).

Din ceea ce am spus noi în **Îndreptar**, noul cuvântător de Dumnezeu a înţeles ceva. A înţeles însă prea lăutăreşte: n'a luat lucrul „pe note". De unde . . . gnomológica pornire la drum; şi înveselitoarea „teorie". Jocul cu termenul **ortodoxia** şi cu traducerea lui românească **(dreaptă-credinţă)** e neserios. Căci chiar dacă ai accepta jocul, termenii sunt luaţi **exact pe dos**. Să-l lăsăm pe S. Ioan Damaschin, cu a sa **Expunere exactă a credinţei ortodoxe** (partea III din Pighi gnóseos-izvorul cunoaşterii); să lăsăm hotărîrile sinoadelor ecumenice, care vorbesc de „ortodoxie" în vremea în care nu exista nici „pravoslavie", nici „dreptcredinţie", şi să venim la secolele de după una mie (secole în care, după părerea celui în cauză, istoria ar fi dat buzna'n lume), vom constata că şi Grecii şi Ruşii şi Românii când vorbesc de „ortodoxia" Bisericii lor adaugă un termen -altul decât **ortodoxia**- spre a indica tocmai **deosebirea** de Biserica Apuseană. Câteva exemple, la întâmplare: „Dogmatiki tis ortodóxou **anatolikis** Ecclisias" (Hr. Andrutsos); „Simboliki tis ortodóxou **anatolikis** Ecclesias" (E. Mesoloras); „Ta mystiria tis ortodóxou **anatolikis** Ecclisias" (J. Dyobouniotis). Manuscrisele şi tipăriturile româneşti vechi -când nu vorbesc de „pravoslavnica" Biserică- întrebuinţează denumirea de „sfânta biserică a răsăritului", ori „drept măritoarea biserică". Teologii răsăriteni, chiar când scriu în limbă străină, fac deosebire între **ortodoxie** şi **anatolie**. Ex.: „Das **orthodoxe** Christentum **des Ostens**" (Şt. Ţancoff).

Iată, aşadar, ce rămâne din jocul „de-a ortodoxia" când cazi în păcatul pe care strămoşii noştri . . . Greci îl desenau prin cuvântul: **polipragmonie**.

G. R.

INFORMAŢIUNI

Mitropolitul Primat al Poloniei, Mons. Ştefan Wiszynski, a redactat cu ocazia sărbătoririi Adormirii Maicii Domnului (15 August) o scrisoare pastorală, care s'a citit în bisericile din Polonia. În ea se exaltă primatul credinţei creştine asupra materialismului ateu, elogiindu-se deschis opera Papei, care a voit, prin definirea dogmei Adormirii Maicii Domnului, să reafirme „valoarea vieţii umane atunci când e trăită după voia lui Dumnezeu şi e în serviciul aproapelui". După mai bine de şapte ani de stăpânire bolşevică, scrisoarea Mitropolitului Primat e o dovadă vădită a vitalităţii Bisericii creştine în Polonia.

*

În faţa tribunalului militar din Bucureşti a început judecarea unui proces de „spionaj" în care sunt implicaţi 10 prelaţi catolici. Tuturor li se pune în seamă vina de a fi transmis Vaticanului şi guvernelor: american, englez, italian şi elveţian informaţii secrete. Procurorul a cerut pedeapsa cu moartea pentru toţi acuzaţii. Printre aceştia se află şi episcopul Timişoarei Augustin Pacha.

*

»A l e x a n d r u, patriarhul Antiohiei şi al întregului răsărit, A l e x e i, patriarhul Moscovei şi al întregii Rusii, C a l l i s t r a t, patriarhul întregii Gruzii, J u s t i n i a n, patriarhul Republicei Populare Române (bine că n'a spus-al B i s e r i c i i române! n. n.) şi C h i r i l de Plovdiv«, din mila lui Iosif Vissarionovici, »întruniţi în inima ortodoxiei« (la Moskva, adecă, n. n.), şi »retrăind aici grava nelinişte a epocii noastre« (mărturisire gravă, într'adevăr! n. n.) — ce credeţi că fac? Aruncă toată „răspunderea" asupra ţărilor „agresoare", în fruntea cărora se află U.S.A. Atât! Au zis şi şi-au mântuit . . . trupul!

DREPTATE ŞI LIBERTATE PENTRU TOATE NAŢIUNILE

Străduinţa noastră este p a c e a m o n d i a l ă şi o lume în care să existe d r e p t a t e şi l i b e r t a t e pentru toate naţiunile. Popoarele noastre aşteaptă dela noi să facem ce stă în puterile noastre spre a atinge acest ţel.

Credem într'o pace care e clădită pe l i b e r t a t e şi d r e p t a t e internaţională. Ştiu că popoarele libere şi neatârnate au mai multă putere de viaţă şi pot face pentru asigurarea păcii mai mult decât popoarele împilate.

La această conferinţă se va vedea cine vrea pacea şi cine caută s'o împiedece; cine vrea să pună capăt războiului şi cine vrea să-l prelungească.

(PREŞEDINTELE TRUMAN, cu prilejul semnării tratatului de pace cu Japonia).

„TRĂIASCĂ 23 AUGUST, MĂREAŢA SĂRBĂTOARE A ELIBERĂRII PATRIEI NOASTRE!"

Aşa stă scris pe frontispiciul ziarelor din R. P. R. Căci şi în R. P. R. s'a sărbătorit „ziua libertăţii" poporului român. Mai toate popoarele ce zac (de bună voie şi nesilite de nimeni) subt potcoava cismei muscăleşti, au ţinut să participe, într'un fel sau altul, la bucuria administraţiei sufletului şi moşiei româneşti. Ziua pogribaniei libertăţii neamului nostru a fost cinstită, cu telegrame calde, din partea Excelenţelor Lor: **Mao-Tse-Dun**, Preşedintele Guvernului Central (şi popular) al R. P. CH.; **Otto Grotewohl**, prim ministru al R. P. G.; **Kimir-Sen**, Prim Ministru al R. P. D. Cor.; **Ciorbi-Balsam**, Prim Ministru al R. P. D. Mong.; etc. Delegaţii impunătoare au fost primite, la Băneasa şi la Mogoşoaia, cu pâne şi sare (sare tăiată, în semn de **adânc** omagiu, numai de floarea intelectualităţii româneşti), cu flori şi braţe larg deschise, de noua protipendadă românească crescută, peste noapte, ca ciuperca (pe bălegar şi în codru). Hristosul R. P. R. -ului Tovarăşul Iosif Vissarionovici- a fost reprezentat de tovarăşul Kliment Efremovici Voroşilov. În parcul „Iosif Visarionovici Stalin" s'a adunat întreg poporul cel nou. **„România liberă"** înfăţişează astfel măreţia ceasului: „Piaţa Generalissimul Stalin e splendidă în acest ceas al dimineţii. Scăldată în lumina soarelui de August, uriaşa statue a Marelui Stalin, care domină întreaga piaţă apare de o măreţie foarte mare. În spatele ei ochii întâlnesc minunata privelişte a Parcului de Cultură şi Odihnă „I. V. Stalin", şi dincolo peste apa lină a Herăstrăului o parte din măreaţa construcţie a marei cetăţi culturale „Casa Scânteii".

Preşedinte de onoare al marei adunări a noului popor a fost ales Iosif Vissarionovici Stalin. În „prezidiul de onoare" au fost cooptaţi (prin aclamaţii delirante) următorii oameni de netăgăduit geniu: L. M. Chaganovici; N. A. Bulganin; I. Micoian; A. N. Chiosingin; Mao-Tse-Dun; Kimir Sen; Ciorbi-Balsam; Hocimin; Wilhelm Pieck, etc. S'au ţinut cuvântări epocale. Pentru a înlesni înţelegerea minunii realizate dincolo de Perdea, (unirea în cuget şi . . . venirea în simţiri!) e suficient să redăm doar încheierea câtorva din aceste geniale cuvântări:

Dr. Petru Groza: Slavă genialului conducător al oamenilor muncii din întreaga lume, marele prieten al poporului român, Generalissimul Iosif Vissarionovici Stalin!"

K. E. Voroşilov: „Slavă marelui conducător şi învăţător al întregii omeniri progresiste, celui mai bun prieten al poporului român -Stalin al nostru!"

Vasile Luca: „Trăiască cel mai iubit prieten al poporului român, marele dascăl al oamenilor din întreaga lume -Iosif Vissarionovici Stalin!"

Medar Shtylla: „Trăiască cât munţii marele Stalin, aşa cum îi urează poporul nostru albanez!"

Gen-Col. **Ivan Mihailov:** „Trăiască învăţătorul nostru -Iosif Vissarionovici Stalin!"

Gen-Col. **Emil Bodnăraş:** „Slavă genialului conducător al oamenilor muncii, marele prieten al poporului român -Generalissimul Iosif Vissarionovici Stalin!"

Van-Iu-Iu-Pin: „Trăiască marele conducător al întregii omeniri muritoare, Iosif Vissarionovici Stalin!"

K. K. Ţedenhalal: „Slavă conducătorului genial şi marelui străjer al păcii -Tovarăşul Stalin!"

General **L. Svoboda:** „Slavă marelui Stalin!"

Aş mai transcrie, dar . . . încerc ce a spus ţiganul când danciul lui, nespălat de doisprezece ani, îi făcuse pohtirea: „Pupa-ma, tata, şi pa mine!"

GER

ASOCIAŢIA INTELECTUALILOR REFUGIAŢI ÎN ITALIA

În luna Mai, a. c., s'a constituit la Roma, cu sprijinul Acţiunii Catolice Italiene, al asociaţiei UNITAS, etc. **Asociaţia intelectualilor refugiaţi în Italia** (A.I.R.I.) care provin din ţările ocupate de Comunişti. Ideea acestei organizaţii şi-a făcut drum în urma Congresului ţinut de PAX ROMANA la Amsterdam (August 1950), care a adresat lumii libere un apel pentru a veni în ajutorul intelectualilor refugiaţi.

Secretar General al Asociaţiei a fost ales Preotul Dr. **Alexandru Mircea**.

A.I.R.I. are ca scop:

a) salvarea şi desvoltarea patrimoniului cultural şi spiritual al popoarelor subjugate de materialismul ateu,

b) contribuirea la unirea şi la înţelegerea reciprocă între diversele grupări etnice, legate de acelaşi ideal de opoziţie materialismului şi de apărare a valorilor civilizaţiei creştine;

c) asistenţa morală şi materială a studenţilor universitari şi a studioşilor care urmăresc o activitate creatoare;

d) intensificarea, cu ajutorul reuniunilor, publicaţiilor, întâlnirilor, conferinţelor şi manifestaţiilor artistice, a raporturilor culturale şi cunoaşterea reciprocă a reprezentanţilor culturii central-europeene.

Această oragnizaţie e deschisă tuturor intelectualilor refugiaţi, indiferent de confesiune religioasă şi de origine etnică.

F. P.

SPICUIRI DIN PRESA ROMÂNĂ ÎN EXIL

PATRIA **(Iulie-Aug. 1951):**

»În fiecare din ţările Democraţiilor Vestice există curente puternice pentru înţelegerea cu bolşevismul, dacă acesta s'ar mulţumi doar cu prada răpită până acum. Iar cei care propăvăduesc numai o luptă spirituală bolşevismului, n'o fac, în bună parte, după cum am mai spus, decât în credinţa de a face să fie exclusă cealaltă, cu armele, singura de care bolşevismul s'ar putea teme.

Unica forţă din lume, care duce sincer, fără rezerve şi compromisuri, lupta spirituală anticomunistă este Biserica Catolică. Ea este forţa ce trebue să inspire lupta noastră a tuturor, nu numai pe terenul pur spiritual, ci în acela al obiectivelor precise şi imediate ale luptei noastre, adică smulgerea popoarelor victime din ghiarele călăilor, obiective ce nu vor putea fi atinse, în timp util, **adică înainte ca popoarele subjugate să fie totalmente pierdute,** decât cu arma în mână.« **(Gen. Ion Gheorghe, Lupta spirituală contra bolşevismului).**

ROMÂNUL **(Iunie-Iulie 1951):**

«Îmi închipuisem că sentimentele mele pentru Regele Mihai au avut destule prilejuri când să poată fi de toţi cunoscute. Nu este deci cazul să mă desvinovăţesc dacă ele au ajuns să fie puse în discuţie, pentru motivul că am înţeles să-mi spun deschis gândul în anumite împrejurări.

Rămân însă în credinţa nestrămutată că, în calitatea pe care o aveam, de fost prim sfetnic al Tronului în Ţară şi de Preşedinte al Comitetului Naţional Român în pribegie, datoria îmi impunea să procedez aşa cum am făcut-o.

Vorbirea totdeauna numai în plac poate avea şi urmări dăunătoare, mai ales pentru ascultător.

În ce priveşte republicanismul — devotamentul meu pentru Coroană a fost cu prisosinţă dovedit, prin felul cum am servit-o în cursul lungei mele vieţi şi mai ales în timpul celor 7 ani cât m'am găsit în demnitatea de adjutant regal.

Neuitaţii Suverani Ferdinand şi Maria îmi făceau cinstea să mă considere un astfel de devotat al Tronului, încât atunci când mi-am luat îngăduinţa să cer să fiu lăsat să trec la comanda unei unităţi, răspunsul pe care l-am primit — dacă m'a cinstit, în acelaş timp m'a impresionat adânc: „Rămâi lângă noi atâta vreme cât D-ta sau noi vom fi în viaţă."»

(General Nicolae Rădescu, Manevra politicianistă).

ROMÂNIA **(Iunie 1951):**

»Niciodată **Regele,** Comitetul (sau ceiace-i ţin locul), niciodata căpeteniile nu au fost tratate mai pedestru. Ne tragem de brăcinar cu Vodă, ne batem pe burtă cu cei pe care odinioară ştiam să-i respectăm şi nu mai recunoaştem nici o altă putere constituită decât bunul nostru plac. Orice târîie brâu îşi dă cu presupusul, ultimul mucos pune mâna pe plaivaz şi, dela egal la egal, scrie El, despre ideile Lui, regelui cu r mic, comitetului cu c idem, sau mai marilor naţiunii. Asta nu e bine.

Pentrucă, decretându-ne fiecare în parte şefi, mergem de-adreptul la anarhie.« **Secretul obedienţei e unul singur).**

LIBERTATEA **(August 1951):**

»Răsboiul civil spaniol a fost o anticipare, la scară redusă, a formidabilei încleştări care, de mai bine de un deceniu, zgudue din temelii întreaga aşezare omenească a globului. Drama spaniolă a premers tragediei europene şi a delimitat cu o precizie iluminată taberile adversităţiilor. Iar fapta spaniolă a fost consecventă cu firul neîntrerupt de glorii care au condus un nobil popor mereu pe calea luminoasă a fiului Omului. Căci aici, în finisterul continentului, Spania martirilor şi eroilor de legendă s'a scuturat de solii lui Anticrist.« **(Alcazarul, simbol european).**

LA NATION ROUMAINE (1 Sept. 1951):

«Il y a sept ans, le 23 août 1944, par un acte d'une profonde sagesse politique et d'un grand courage — consacré par d'innombrables sacrifices — la Roumanie s'est affranchie d'une tyrannie affreuse et a repris sa route traditionnelle vers la liberté et la démocratie».

(La portée d'un grand acte).

ÎNŞIR'TE MĂRGĂRITE **(Ian.-Martie 1951):**

«Când am spus că nu vom fi **decât o revistă** de literatură şi cultură, am cântărit bine greutatea cuvintelor. Ca să întregim însă gândul nostru, trebue să mai spunem, că nu înţelegem, că revista literară e o revistă fără atitudine, un magazin. Dimpotrivă: libertatea spiritului şi libertatea cuvântului sunt idealurile pentru care vom combate în aceste pagini. Judecând tragica situaţie în care au fost aruncaţi confraţii şi fraţii noştri din ţară, credem că apărarea libertăţii scriitorului şi a omului, sub orice formă, e cea dintâi datorie a scriitorului liber.

Pentru aceasta a luat fiinţă „Înşir'te Mărgărite".

Iar din realizarea acestor gânduri va putea lua naştere, în paginile sale, o vie şi autentică imagine a ţării, care astăzi a încetat să mai fie ea însăşi.

O revistă de literatură şi cultură, publicată în exil, nu poate să aibă decât acest ţel şi acest program.» **(Un cuvânt).**

Din R. P. R.

Proslăvind din nou hotărîrea Consiliului de miniştri cu privire la vânzarea la liber a pâinii albe şi negre, **Scânteia** din 3 August, face reacţionara greşală de a publica câteva declaraţii făcute, cu această ocazie, de oamenii muncii.

Tov. Huşcă Mihai, lăcătuş la uzinele „Steaua Roşie" din Capitală, a declarat că „această măsură este menită să aducă mai multă pâine în casa lui". (Adecă: până acum pâinea mergea în casa altora, a celor care dădeau cartela).

Tov. Toader Petre, şef de echipă în secţia sculărie a uzinelor Vulcan, declară: „Sunt căsătorit şi am doi copii. Noul regim al pâinii înseamnă pentru mine un ajutor **serios** în aprovizionarea familiei" (Cum pare, e la ordinea zilei deosebirea între ajutoarele **serioase** şi ajutoarele **glumă**. Rămâne de văzut dacă Tov. Petre a glumit, ori a vorbit serios).

La schelele şi întreprinderile petrolifere de pe Valea Prahovei s'a desfăşurat, la sfârşitul lui Iulie, un **control obştesc.** Pentru buna desfăşurare a acestui control obştesc au fost constituite 287 comisii şi echipe de control, care au avut „sarcina" de a studia amănunţit problemele de protecţie a muncii, de a propune soluţii pentru remedierea lipsurilor şi de a controla executarea măsurilor dispuse. (Comisii de **control obştesc:** o nouă sursă de **comerţ politic bolşevic.** Altfel cum ar mai putea cumpăra de pe piaţă pâinea necartelată? Şi o dovadă că oamenii dela sonde n'au adormit!).

„Bande organizate". La procesul contra generalului maior **M. Romanescu** etc. (10 August), Preşedintele Tribunalului militar a întrebat pe Locot. Col. Anton Dumitrescu, dacă a discutat cu acuzatul Alex. Liciu (fost prim Preşedinte al Curţii de Apel, Bucureşti) despre **bandele organizate în** munţi. Acuzatul Anton Dumitrescu declară că urma să ia legătură cu bandele din munţi şi că această legătură urma să se ţină printr'un aparat de radio emisiune şi recepţie.

În interogatoriul luat fostului Prim Preşedinte al Curţii de Apel, Preşedintele Tribunalului militar doreşte să ştie ce a discutat cu col. Dumitrescu despre bandele din munţi. Alex. Liciu declară că dela Col. Dumitrescu a aflat că în judeţul Turda există o bandă subversivă şi că ar avea nevoie de două aparate de radio emisiune.

„Democraţie internă". Scânteia din 28 Iulie, la rubrica „Viaţa de partid", critică foarte aspru pe tov. Gh. Geamăn pentru **„nerespectarea democraţiei interne în alegerile pentru organele de partid".** Cu ocazia alegerilor biroului organizaţiei de bază Nr. 7 dela Atelierele C. F. R. — Griviţa Roşie, „reprezentantul comitetului de partid", tov. Gh. Geamăn care a prezidat adunarea şi alegerile, a săvârşit grosolane şi numeroase încălcări ale democraţiei interne de partid, venind la adunare cu o listă pregătită dinainte, pe care erau trecuţi cei **„ce trebuiau"** să fie aleşi şi cei ce **„nu trebuiau"** să fie aleşi. (Tov. Geamăn a învăţat sistemul, dar a uitat proverbul: Quod licet Jovi, non licet bovi. De unde călcarea **„democraţiei interne").**

„Inventat în Rusia" este titlul unei cărţi publicate de V. Danielevschi. Autorul se străduieşte să arate prioritatea ştiinţei ruse, afirmând că cele mai multe invenţii occidentale aparţin în realitate ştiinţei ruse, şi că ele au fost furate de savanţii din Apus, puşi în slujba capitaliştilor. Iată unele din aceste invenţii „ruse": maşina cu aburi, lampa electrică şi transmisiunea la distanţă a electricităţii, transformatorul, galvanoplastia, avionul, helicopterul, radiofonia, etc.

Între Elveţia şi R. P. R. s'a încheiat, pe timp de un an, un tratat economic. R. P. R. va importa din Elveţia maşini, unelte, instalaţii, echipament electric, aparate şi instrumente, coloranţi, produse farmaceutice etc. (inventate în Rusia?). La rându-i va exporta în Elveţia, cereale, plante furajere, cherestrea, pânză, etc.

Prin grija Crucii Roşii şi a Sfatului Popular al regiunii Buzău, pe lângă fiecare arie de treerat funcţionează câte un post sanitar. (A se citi militar?). Unele din aceste posturi sanitare, scrie **Scânteia** sunt bine organizate şi înzestrate, ca de pildă posturile din comunele Sarânga şi Merei, care posedă găleţi, vase, prosoape şi . . . săpun. (Ce se întâmplă atunci ce cele „mai prost organizate?").

Scânteia din 7 August publică pe prima pagină fotografia noului institut al Tuberculozei din Bucureşti. În notiţa explicativă se face greşeala de a se spune adevărul: „Până la începutul acestui an, au fost înfiinţate 148 dispensare de tuberculoză, 80 de reinsuflare pentru pneumothorax, iar **numărul paturilor în sanatoriile de tuberculoză a crescut de trei ori faţă de 1944.**

G. A. T.

„MENTALITĂŢI"

Din scrisoarea unui intelectual român ajuns într'o ţară din America de Sud:

„Învăţământul de pe aici e o calamitate. Nici profesorii, nici şcolarii nu ştiu nimic. Ridicul e faptul că elevii se numesc „studenţi" iară studenţii „doctori". Mentalităţi!"

Dacă Vechiul Testament ar fi fost alcătuit în ruseşte, am putea zice şi noi, cu Vişinskij: „un proverb rusesc spune: nimic nou subt soare!"

Ger

ÎNDREPTAR apare odată pe lună. Redacţia şi Administraţia: Dr. F l a v i u P o p a n, M ü n c h e n 5, K a p u z i n e r s t r a ß e 38. DEUTSCHLAND, US-ZONE.

Druck: Freisinger Tagblatt, Freising